

یورش یک بانک خصوصی به خانه‌های مردم

تا سال ۱۴۰۱ یک بانک خصوصی در کمتر از ۱۴ سال فعالیت خود، به اندازه خانه ۷ هزار تهرانی املاک و مستغلات خریده است. به گزارش «جوان» به نقل از فارس، اگر یک کارگر همه حقوق خود را به مدت ۳۰ سال ذخیره و هزینه خوراک، پوشاک، گردشگری و... را هم صفر کند، با قیمت‌های امروز تازه در سال سی‌ویکم موفق به خرید یک خانه ۴۰ متری در تهران خواهد شد.

حالا یک بانک خصوصی که کمتر از ۱۴ سال است کار خود را شروع کرده تا سال ۱۴۰۱ صاحب ۱۲ هزار و ۸۰۰ میلیارد تومان ملک، زمین و ساختمان شده است. این فقط ۱۰ درصد از دارایی‌های ثبت شده این بانک بوده و ارزش این املاک و مستغلات معادل خانه ۷ هزار تهرانی است. اندیشکده اقتصاد مقاومتی در گزارشی تأکید کرد یکی از اهداف بانک‌ها از خرید ملک، سوداگری و کسب سود فراوان از محل افزایش قیمت مسکن است.

سال گذشته اتحادیه مشاوران املاک خبر داد نیمی از خانه‌های یکی از مناطق مسکونی شمال تهران برای بانک‌هاست. همچنین در یک روند ۳۰ ساله عموماً روند افزایش قیمت مسکن در ایران نیز از مناطق شمالی آغاز شده است. ۲/۸ هزار میلیارد تومان از املاک این بانک خصوصی خریداری یا ساخته شده و ۹ هزار میلیارد تومان دیگر نیز از محل توقف اموال ضمانتی افراد است که نتوانستند وام خود را تسویه کنند به دست آمده است.

بازار مسکن بر اساس اطلاعات مرکز آمار از دهه ۸۰ تحت تأثیر تقاضاهای سوداگرانه به یک بازار سرمایه‌ای تبدیل شده و قیمت یک متر خانه در این سال‌ها در مناطقی بیش از هزار برابر رشد کرده است. وزیر راه و شهرسازی در دولت خاتمی علی عبدالعلی‌زاده هدایت نقدینگی به بخش مسکن را مثبت دانسته و معتقد است اگر ما پول را به بخش املاک هدایت کنیم، بازار ارز و سکه از نقدینگی در امن خواهد ماند.

اما هادی عباسی کارشناس اقتصادی می‌گوید مسکن مهم‌ترین نیاز مردم است و همین فکر هدایت نقدینگی به این بخش سبب شده تا خانواده‌ها زیر فشار اقتصادی له شوند. نمی‌شود اساسی‌ترین نیاز ملت را لنگر اقتصاد کرد. در کانادا مسکن به‌عنوان یک کالای کاملاً مصرفی شناخته شده و اگر کسی بخواهد با خریدوفروش و ساخت خانه سرمایه خود را اضافه کند یا مالیات‌های سنگین مواجه خواهد شد. نظام مالیاتی در این کشور به گونه‌ای است که تا ۹۰ درصد در آمد حاصل از سفته‌بازی و سوداگری در بازار مسکن به نفع دولت صادره می‌شود.

بخشودگی جرایم مالیاتی ۲۹شهریور تمدید شد

رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور از تمدید تفویض اختیار بخشودگی جرایم مالیاتی و تسری آن به پرونده‌های مطرح در هیئت‌های حل اختلاف مالیاتی تا ۲۹ شهریور خبر داد.

به گزارش «جوان» از سازمان امور مالیاتی کشور، «سید محمدصادی سبحانیان» (یک‌شنبه) در باره تمدید بخشودگی جرایم مالیاتی مؤذیان اظهار داشت: با توجه به استقبال گسترده و درخواست‌های متعدد مؤذیان به‌منظور تمدید مهلت پرداخت بدهی، مقرر شد بخشودگی جرایم مالیاتی در صورت پرداخت بدهی تا ۲۹ شهریور تمدید شود.

وی افزود: همچنین بخشودگی جرایم مالیاتی قابل بخشش موضوع قانون مالیات‌های مستقیم و مالیات بر ارزش افزوده در خصوص پرونده‌های مطرح در مراحل حل اختلاف مالیاتی که مودی تا ۲۹ شهریورماه سال جاری از اعتراض خود صرف‌نظر و نسبت به پرداخت یا ترتیب پرداخت بدهی حداکثر تا ۲۰ اسفندماه سال جاری اقدام کند، تا ۱۰۰ درصد به ادارات کل امور مالیاتی تفویض می‌شود.

سبحانیان با بیان اینکه فرصت بخشودگی جرایم مالیاتی روبه پایان است، یادآور شد: به همه مؤذیان توصیه می‌شود از این فرصت استفاده و ۲۹ شهریورماه بدهی مالیاتی خود را پرداخت کنند.

گفتنی است مؤذیان می‌توانند با مراجعه به ادارات امور مالیاتی سراسر کشور و پرداخت بدهی مالیاتی خود از فرصت بخشودگی تا ۱۰۰ درصدی جرائم مالیاتی تا سقف ۱۰ میلیارد ریال برای اشخاص حقیقی و ۲۰ میلیارد ریال برای اشخاص حقوقی استفاده کنند.

در حالی که طی دو، سه ماه آینده نخستین لایحه بودجه دولت چهاردهم به مجلس شورای اسلامی ارائه خواهد شد، موضوعاتی همچون ناترازی سوخت و قیمت بنزین و گازوئیل، کسری بودجه، نرخ ارز، مالیات و بودجه هدفمند مهم‌ترین چالش‌های پیش‌رو بودجه‌نویسان خواهد بود.

■ ■ ■

به گزارش تسنیم، چند روز قبل نخستین جلسه ستاد تهیه و تدوین لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور در سازمان برنامه و بودجه برگزار شد و در این جلسه گزارش‌هایی از سوی معاونت هماهنگی برنامه، بودجه و نظارت در باره «ساختار تدوین لایحه بودجه سال ۱۴۰۴»، «جهت‌گیری‌های کلان بودجه ۱۴۰۴»، «تکالیف بودجه‌ای مندرج در برنامه هفتم پیشرفت» و «بخشنامه بودجه سال ۱۴۰۴» ارائه شد.

از سوی دیگر در هفته گذشته در جلسه کمیسیون هماهنگی و تلفیق لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور مجلس شورای اسلامی، گزارش‌های امور تخصصی درباره درآمدهای مالیاتی در بودجه سال ۱۴۰۴، تحولات شاخص‌های جمعیتی، عملکرد مولدسازی، چارچوب پیشنهادی برای ساماندهی و اولویت‌بندی طرح‌های عمرانی و چارچوب احکام تبصره‌های بودجه سال ۱۴۰۴ مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

طبق روال سال‌های گذشته، نزدیک به دو،سه ماه دیگر نخستین لایحه بودجه دولت چهاردهم به مجلس ارائه خواهد شد.

شده، بر این اساس با برگزاری جلسات ستاد بودجه سازمان برنامه و همچنین بعد از ابرام بخشنامه بودجه ۱۴۰۴ فرایند تدوین لایحه بودجه ۱۴۰۴ به‌شکل رسمی در این سازمان آغاز شده است.

در قانون بودجه ۱۴۰۱ یکی از بزرگ‌ترین تغییرات مرتبط با حوزه ارزی و بودجه‌ای کشور لحاظ و ارز ۴هزار و ۲۰۰تومانی واردات کالاهای اساسی حذف شد. این موضوع به یکی از چالش‌برانگیزترین اقدامات دولت سیزدهم بدل شد و تبعات آن تا آخرین روزهای دولت نیز تداوم داشت. در واقع با توجه به فرایختی‌بودن دامنه بودجه سنوایی و اثرات ویژه آن در حوزه‌های مختلف اقتصاد، حساسیت‌ها روی خروجی قانون بودجه بسیار جدی است.

نهایت در آذر ماه امسال لایحه بودجه دولت چهاردهم به مجلس ارائه خواهد شد و بر اساس کلیاتی که در بخشنامه بودجه ۱۴۰۴ به‌عنوان نخستین گام در طراحی لایحه بودجه دیده می‌شود، فعلاً تنها در باره مدل پلکانی افزایش حقوق کارمندان دولت توافق شده و در مورد چالش‌های مختلفی که بودجه سال آینده درگیر آن خواهد بود پیش‌بینی خاصی اتجا‌م نشده است. بر همین اساس گروه اقتصادی خبرگزاری تسنیم در ادامه به چالش‌های مختلف مرتبط با لایحه بودجه ۱۴۰۴ می‌پردازد.

۱- **ناترازی و کسری بودجه /روایت معاون اول از ناترازی هزار همتی**
ماجرای کسری منابع نسبت به مصارف قطعی و غیر قابل چشم‌پوشی حداقل در دو دهه اخیر مضل نظام بودجه‌ریزی

کشور و یکی از سرمنشأهای ثورم متعارف اقتصاد ایران بوده است. بر این اساس سازوکار نحوه تأمین در آمد پایدار برای هزینه‌های قطعی و صرف‌نظر از درآمدهای موهومی یکی از موارد جدی است که بودجه‌نویسان سازمان برنامه در هفته‌های پیش‌رو با آن درگیر خواهند بود.

در مورد کسری بودجه جدیدترین اظهارنظر مسئولان دولت مربوط به معاون اول رئیس‌جمهور است. به گفته محمدرضا عارف «کسری‌ای که الان وسط سال با آن مواجهیم

حدود هزار همت است.»
یکی از چالش‌های مهم بودجه‌ریزی دوری سیزدهم از تعرف‌های، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و واگذاری دارایی‌های مالی سه جزء تشکیل دهنده منابع بودجه هستند که بیش‌برآوردی غیرواقعی در هر یک از این سه جزء عامل شکل دهنده درآمدهای موهومی در بودجه است. سوابق بودجه‌ریزی در نیمه دهه ۹۰ و در زمانی که آقای پورمحمدی در معاونت سازمان برنامه فعالیت داشت ماجرای بیش‌برآوردی درآمدهای نفتی را در ذهن ناظران یادآوری می‌کند.

۲- **تخمین دولت چهاردهم از درآمدهای نفتی ۱۴۰۴چقدر است؟**
درآمدهای نفتی کشور در سال‌های اخیر روند رو به افزایشی داشته و از ۳۵ تا ۵۰میلیارد دلار نیز رسیده است. همین درآمدهای قابل توجه نفتی و پوشش کسری تراز گمرکی یکی از دلایل مهم دوری دولت از اقدامات اصلاحی پر هزینه مثل افزایش قیمت بنزین بوده است. آمارها نشان می‌دهد در حالی که در سال گذشته کسری تراز گمرکی کشور به ۱۷ میلیارد دلار رسیده بود اما به‌نظر می‌رسد به‌لطف درآمدهای قابل توجه حاصل

اقتصادسنجی

سرویس اقتصادی۶۰۸۵۲۳۰

۶چالش دولت چهاردهم در لایحه بودجه ۱۴۰۴

از صادرات نفت تراز تجاری کشور با اختلاف قابل توجهی مثبت بوده است. در بودجه سنوایی نیز قیمت جهانی نفت و برآورد اولیه از میزان فروش و درآمدهای ارزی ناشی از صادرات نفت یکی از پایه‌های مهم بودجه‌نویسی محسوب می‌شود. به‌طور کلی درآمدهای نفتی جزء اصلی مؤلفه واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای محسوب می‌شود. به‌صورت عرفی در یک دهه اخیر تقریباً یک‌سوم منابع بودجه دولت از محل واگذاری دارایی سرمایه تأمین می‌شود.

بر این اساس با توجه به انتخابات ریاست‌جمهوری پیش‌رو در آمریکا و تأثیرات احتمالی خروجی این انتخابات بر فروش نفت سنوایی که وجود دارد این است که آیا مانند دهه ۹۰ به بودجه‌های چندسارایی درمورد درآمدهای نفتی با خواهیم گشت؟

۳- **سیگنال نرخ ارز در بودجه**
عبدالناصر همتی، وزیر اقتصاد دولت چهاردهم از نخستین روزهای حضور در این وزارتخانه خواستار تغییر جهت‌گیری ارزی دولت و بانک مرکزی شده است. بعد از شوک حذف ارز ترجیحی به‌نوعی سیاست ارزی دولت و بانک مرکزی و مدل ارز تک‌نرخ به سیاست تثبیت ارزی تغییر کرد و نرخ ارز واردات کالاهای اساسی ۲۸هزار و ۵۰۰ تومان و نرخ تأمین ارز کالاهای واسطه‌ای تولید، نرخ نیما‌یی نزدیک به ۴۰ هزار تومان تعیین شد، حالا وزیر اقتصاد خواستار نزدیک شدن نرخ‌های چندگانه ارزی شده است و بر این اساس هیچ بعید نیست به‌زودی شاهد افزایش نرخ ارز نیما‌یی باشیم. افزایش نرخ ارز نیما‌یی به‌سرعت در محاسبات بودجه تأثیر خواهد گذاشت، به‌عنوان مثال هم‌اکنون نرخ تسعیر ارز صندوق توسعه ملی و شرکت‌های

دولتی دیگر بر مبنای نرخ نیما‌یی محاسبه می‌شود. طبق احکام برنامه هفتم، توسعه حداقل ۴۰ درصد منابع ارزی حاصل از صادرات نفت به صندوق توسعه ملی تعلق خواهد داشت. از سوی دیگر اگر قرار باشد تخصیص ارز ۲۸هزار و ۵۰۰تومانی واردات کالاهای اساسی در بودجه ۱۴۰۴ تثبیت شود، عملاً درآمدهای نفتی دولت با این نرخ تسعیر خواهد شد. بررسی‌ها نشان می‌دهد ارز واردات کالاهای اساسی از سال ۱۴۰۱ به این سو روند نوسانی داشته، اما سعی دولت کاهش هرچه بیشتر اقلام مشمول ارز ترجیحی بوده است. بر این اساس رقمی بین ۱۰ تا ۱۵میلیارد دلار در این حوزه تخصیص خواهد یافت که در آمد ریالی آن رقمی بین ۳۰۰ تا ۴۰۰ هزار میلیارد تومان خواهد بود، این درحالی است که هرگونه تعدیل نرخ ارز ترجیحی جدای از تبعات مرتبط با شوک ارزی و تورمی می‌تواند درآمدهای ریالی جدیدی برای دولت ایجاد کند و کسری ساختاری بودجه را برای کوتاه‌مدت التیام دهد.

۴- **بودجه دوم و مسئله هزینه‌های بدون کنترل هدفمندی بارانه‌ها**
در بیش از یک دهه اخیر تبصره مرتبط با هدفمندی بارانه‌ها به‌عنوان یکی از اجزای بسیار مهم بودجه سنوایی مورد توجه دولت مجلس بوده است. در این تبصره تمامی درآمدهای ناشی از فروش داخلی و صادراتی فرآورده‌های نفتی در سمت منابع‌هایی گرفته است و در سوی دیگر هزینه‌هایی مثل بارانه نقدی ۳۰۰ و ۴۰۰ هزار تومانی، بارانه کمک‌معیشتی مستمری‌بگیران کمیته امداد و بهزیستی، بارانه ریالی داروخانه‌ها در قالب طرح دارویسار و هزینه‌های قابل

توجه دیگری از جمله هزینه ۲۰۰هزار میلیارد تومانی خرید تضمینی گندم در سمت مصارف تبصره هدفمندی بارانه‌ها قرار دارند. جزئیات تبصره هدفمندی بارانه چه در بخش منابع و چه در بخش مصارف به‌قدری حساسیت‌برانگیز است که از این تبصره به‌عنوان بودجه دوم یا بودجه هدفمندی یاد می‌شود.

به‌عنوان نمونه‌ای از مناقشات مرتبط با یکی از مصارف تبصره هدفمندی، داود منظور، رئیس سابق سازمان برنامه و بودجه، اخیراً در یک توییت از قیمت خرید تضمینی گندم به میزان ۲۰هزار و ۵۰۰ تومان در هر کیلوگرم دولت‌ها در یکی دو هفته اخیر جهت‌گیری انتقاد کرده است و تلوایح آن را زیاد عنوان می‌کند، این مقام ارشد دولت سیزدهم تأکید کرده که قیمت نرخ خرید تضمینی گندم، به

رغم کاهش قیمت جهانی آن در سال جدید، افزایشی ۱۷درصدی داشته است. این توییت به یک توییت دیگر اشاره دارد که قیمت جهانی گندم را حدود ۲/۲ دلار در کیلوگرم بیان می‌کند. از سوی دیگر با توجه به اینکه منابع هدفمندی بارانه‌ها عمدتاً از فروش داخلی فرآورده‌های نفت و گاز تأمین می‌شود، نرخ عرضه بنزین یکی از درآمدهای مهم بودجه هدفمندی قلمداد می‌گردد. بر این اساس باید دید آیا بودجه‌نویسان سازمان برنامه سنار بوی خاصی در حوزه افزایش قیمت بنزین دارند یا خیر، جدای از درآمدهای ناشی از فروش داخلی و صادراتی سسوخ‌ت، قاچاق بنزین و گازوئیل و واردات سالانه ۲ تا ۳میلیارد دلاری بنزین است. در واقع این رقم نیز در مصارف مرتبط با هدفمندی بارانه‌ها گنجانده و یکی از عوامل ناترازی بودجه سنوایی قلمداد می‌شود.

۵- **واکوی حکمرانی اقتصادی دولت‌ها تمرکز بر افزایش درآمدهای مالیاتی یا تورم‌زایی ارزی**

در دولت سیزدهم تمرکز قابل توجهی روی افزایش درآمدهای مالیاتی دولت وجود داشت.

درآمدهای مالیاتی در نیمه دوم دهه ۹۰ روند متعادلی داشته و ارقامی مثل رشد ۹درصدی تا حداکثر ۲۹درصدی در خصوص افزایش کل درآمدهای مالیاتی دیده می‌شود. این درحالی است که درآمدهای مالیاتی دولت در سال ۱۴۰۰ حدود ۵۳ درصد، در سال ۱۴۰۱ حدود ۷۵ درصد و در سال ۱۴۰۲ حدود ۶۴ درصد افزایش یافته است.

همان‌طور که اشاره شد دولت سیزدهم تأکید ویژه‌ای روی افزایش درآمدهای مالیاتی داشت. این رویکرد با انتقادهای ریز و درشت همراهان دولت چهاردهم نیز مواجه بود، حالا با تغییر دولت باید دید که آیا جهت‌گیری مالیات‌ستانی در بودجه نیز تغییر خواهد کرد یا خیر؟ در این بین یک سئوال دیگر نیز پیش‌روی مسئولان مرتبط با حوزه بودجه‌ریزی کشور وجود دارد و آن این است که اگر قرار است روند فزاینده درآمدهای مالیاتی که به‌طور حتم آثار رکودی در اقتصاد به‌همراه دارد متوقف شود، دولت برنامه خاصی برای مدیریت هزینه‌های خود در اختیار دارد یا خیر؟ این سؤال مهمی است که قبل از تدوین نهایی چارچوب لایحه بودجه باید به آن پاسخ داده شود.

ذکر این نکته نیز ضروری است که در سال‌های که روند افزایش درآمدهای مالیاتی دولت در محدوده زیر نرخ تورم بوده است، عمدتاً با شوک‌های ارزی و افزایش مجدد نرخ تورم مواجه بوده‌ایم. اگر از شوک ارزی سال ۱۴۰۱ صرف‌نظر کنیم، ثبت نرخ ارز در محدوده ۶۰ هزار تومان در یکی دو سال اخیر نیز مؤید این موضوع بوده است. بر این اساس به‌نظر می‌رسد یکی از نقاط افتراق دولت‌ها در یکی دو هفته اخیر جهت‌گیری آنها در خصوص تأمین درآمدهای بودجه‌ای از محل رشد نرخ ارز تا مالیات‌ستانی پر فشار بوده است.

۶- **بودجه ۱۴۰۴ و مسئله بورس**
بازار سهام از سال ۱۳۹۹ به این سو شرایط بسیار آشفته‌ای را پشت سر گذاشته است و با وجود افزایش مداوم نرخ تورم سرمایه‌های خرد بسیاری از سهامداران همچنان در وضعیت زیان‌دهی قرار دارد. مسئله بهره عوارض صادراتی از جمله عامل مهمی است که معمولاً تکلیف آنها در لایحه بودجه مشخص می‌شود و اثر قابل توجهی در روند سودسازی شرکت‌های بورسی دارند. ماجرای افزایش نرخ خوراک پتروشیمی در میانه اردیبهشت ماه سال قبل و شروع روند ریزشی شاخص کل یکی از چالش‌های بزرگ بازار سرمایه را رقم زد. حال باید دید دولت چهاردهم که تأکید ویژه‌ای بر حمایت از بازار سرمایه و سهامداران بورس داشته است، چه سیاستی را در قبال احکام و نرخ‌های اثرگذار بر بورس در لایحه بودجه ۱۴۰۴ خواهد داشت.

آرزوی تکمیل شبکه ملی اطلاعات چه زمانی محقق می‌شود؟

■ **شبکه ملی اطلاعات؛ مهم‌ترین برنامه وزارت ارتباطات در دولت چهاردهم**
توسعه و پیشرفت شبکه ملی اطلاعات و رعایت عدالت ارتباطی از مهم‌ترین تأکیدات و اهداف این پروژه از سوی دولت‌های متعدد عنوان شده و با روی کار آمدن دولت جدید و آغاز به کار سیدستار هاشمی در وزارت ارتباطات همانند روال سابق به عنوان مهم‌ترین تکلیف شناخته شده است.

زیرساخت‌های ارتباطی کشور از نسخه شش پروتکل اینترنت (IPv۶) و بهره برداری از زیرساخت خدمات ابری «ابر ایران» در ۹ نقطه کشور با مشارکت بخش خصوصی برای ارائه خدمات ابری به خدمات و سکوه‌ای ایرانی، از دیگر اقدامات انجام شده برای تکمیل شبکه ملی اطلاعات است که عیسی زارع پور- وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات دولت سیزدهم- در ارائه گزارش عملکرد ده ساله خود از آن یاد کرد.

پیش از اخذ رأی اعتماد از نمایندگان مجلس توسعه شبکه ملی اطلاعات مبتنی بر فیبرنوری از جمله مواردی بود که در برنامه‌های او دیده شد و پس از اعلام نتیجه نهایی وی در سخنرانی‌ها و برنامه‌های خود در مقام وزیر ارتباطات بارها به این پروژه به عنوان یکی از برنامه و اهدافش اشاره کرد.

او در این زمینه گفت توسعه شبکه ملی اطلاعات از جمله مهم‌ترین برنامه‌های وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در دولت چهاردهم است که معتمدیم در هر گام برنامه‌های طراحی شده، باید به آنچه اسناد بالادستی از می‌خواهد، بیش از گذشته جامه عمل بپوشانیم. حاکمیت برای بهبود جایگاه حکمرانی خود نیاز به ابزارهای قسوی دارد؛ ابزارهایی که بتوانند در ساحت‌های مختلف بهترین وضعیت کاربری را برای مردم تضمین و امنیت را بر مرزهای دیجیتال ایران برقرار کند.

هم به دلیل اهمیت این موضوع به آن اشاره کرده است. به گفته این مقام مسئول تکمیل شبکه ملی اطلاعات، اکنون به آرزوی دولت‌های مختلف تبدیل شده و این درحالی است که در این حوزه متخصصان خوبی داریم و امیدواریم این آرزو به دست دکتر هاشمی به واقعیت بپیوندد و نیاز خودمان را مرتفع کنیم.